

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ JEAN ROUJOLAT

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ

ΑΟ τὸ Παρίσι πληροφορήθηκε μὲ κα-
τάληξη τὸ γάμο τοῦ μαρκήσιου Μονσερνί. Αὐ-
τὸς, ἕνας ἀνθρωπος ἐξελιγμένος, μὲ φιλελεύθε-
ρες ἰδέες νὰ παντρευτῇ, σὲ ἡλικία πενήντα χρό-
νων, ἕνα κομψάκι δεκαεσσάρων ἐτῶν!

«Οἱ ἀπέδιδαν τὸ γάμο αὐτὸ σ' ἕνα γερο-
ντικό ἔθωγο. Μὰ γελιόντουσαν. Ὁ γάμος αὐτὸς ἦ-
ταν ἀλυσιῦστα μιά μεγαλόφωνη πράξις τοῦ μαρ-
κήσιου ντὲ Μονσερνί. Αὐτὸς ὁ μεγάλος σκεπτι-
κιστὴς, ὁ ἀνθρωπος πού περιφρονοῦσε, ὅλες τίς
προλήψεις, ἦταν ἐπιπλέον τόσο ἱπποτικός ὥστε
δὲν ἐδίττειε ν' ἀναλαμβάνη ὑπὸ τὴν προστασία
τοῦ ὁποῖοι ἐβλεπε νὰ καταδυναστεύεται ἀπ' τοὺς
ἀλλους. Ἦ μεμψολογία του καὶ ἡ φύξη τοῦ
ποῦ προκαλοῦσε ἡ ἀδικία τῶν προνομιῶν τῆς κα-
ταγωγῆς καὶ τοῦ πλοῦτου, τὸν ἔκαναν νὰ νοιώ-
θῃ καποία τύφι καὶ εἶχε γεννηθῇ τὸ αὐτοῦ σ' ἕ-
νην. Ἐτοί ἐλεφετε συχνὰ θύμα ἀπατεωνῶν
πὺ τοῦ παρυσιαζέ-τουσαν ὡς κατατρεγμένοι
δῖθεν ἀπὸ τὴν τύχη. Ἦταν ὁμοῦ ἐξυπνος καὶ

τὸ καταλάβαινε αὐτὸ ἀμέσως, μὰ καὶ πολὺ καλὸς, ὥστε νὰ μὴν συν-
τελῇ αὐτὸ γιὰ ν' ἀλλοίη χιραετήρια.

Καὶ τὰ τώρα ὑπὸ ποῖος συνθήκη εἶχε γίνει ὁ γάμος του: κάποιος
ἐπαρχιώτης σφυγὴς τοῦ ὁ χ. ντὲ Βαλσενάι τὸν εἶχε παρακαλέσει
νὰ τὸν φιλοξενήσει σὺ μὲγαρό του ὅσες μέρες θὰ ἔμεινε σὺ Παρί-
σι, ὅπου εἶχε πᾶσι γιὰ νὰ κλείσῃ τὴν κόρη του σὲ μναστήρι. Μὰ σὺ
Μονσερνί ἔκανε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐντύπωση ἡ ἀπέραντη μελαγχολία τῆς
παιδοῦλας αὐτῆς. Μία μέρα λοιπὸν πού βρέθηκε μόνος μαζὺ τῆς, τὴ
ρώτησε μὲ καλωσύνη τί ἔχει καὶ τότε ἔκείνη, πού τὴ συγκρατοῦσε
ὡς τώρα ὁ φόβος τοῦ πατέρα τῆς, ἔξασπε ἔξαφνα σὲ δυ' αἰὰ ἀνα-
κυλίηται.

«Δὲν θέλω νὰ γίνω καλόφρονα, τοῦ εἶπε τέλος ἀνάμεσα ἀπὸ
τὰ δάκρυά τῆς. Θὰ προτιμῶ νὰ πεθίνω παρὰ νὰ πάω σὲ μνα-
στήρι. Τοῦ καίον ὁμοῦ ἰκέτευσα τὸν πατέρα μου. Δὲν θέλει ν'
ἀκούσῃ εἰς τὸτε...»

Θὰ προστάθῃ νὰ τοῦ μιλήτῃ ἐγὼ γιὰ σένα, τῆς εἶπε ὁ Μον-
σερνί, πού εἶχε συγκινηθῇ ἔξαιρετικά ἀπ' τὰ λόγια τῆς.

Ἐκείνη τοῦ ἀρπάζε τότε τὸ χέρι καὶ τὸ φίλησε μὲ μ' αὐθόρμητη
εὐγνωμοσύνη.

Τὴν ἴδια κα' ὅλες ἡμέρα, ὁ Μονσερνί προστάθῃ νὰ λυγίσῃ
τὸν πατέρα τῆς μικρῇ του προστατευομένη, μὰ οἱ κόποι του ἦσαν
χαμένος. Ὁ χ. ντὲ Βαλσενάι ἔπλενε νὰ κατῇ τὴν κόρη του καλόφρονα,
γιὰ ν' ἀπορρίψῃ νὰ τὴν προκρίσῃ.

«Ἐ, τότε θὰ τὴν ποικίσω ἐγὼ! φώναζε ὁ μαρκήσιος ντὲ
Μονσερνί μὴ ἔχοντας πᾶ ἀλλο ἔτι χειρὶμα γιὰ νὰ πείσῃ τὸ δούτε το
πατέρα.

Τότε ἔκείνος θύσῃσε γιατί θεώρησε προσβλητικά τὰ λόγια αὐ-
τὰ τοῦ μαρκήσιου καὶ λίγο ἔλειπε νὰ φύγῃ ἀκούσας ἀπὸ τὸ σπίτι του.
Ὁ Μονσερνί, ἀποφασισμένος, ἐναντιῖται κοντὰ στὴ νέα κόρη. Τὴ
βλέπει νὰ παίζῃ σὺ κῆτὸ μὲ τὸ σῆλο του, μὲ τὸν ὅποιο εἶχε αἰολὰς
ἐξοικειωθῇ. Τὰ τρεξίματα τοῦ παιγνιδιοῦ εἶχαν ἀναστατώσει τὰ τε-
φερόφωνα μαλλιά τας καὶ σὺ πρὸσωπὸ τῆς, τὸ φρουκωμένο ἀδῖον ἀπ'
τὰ δάκρυα, μὰ ἔκφρασι χαρούμενη εἶχε ἔναφανα, γιατί εἶχε τὴ βε-
βαιότητα πὺς ὁ μαρκήσιος θὰ
τὴν ἐώσε ἀπ' τὸ μναστήρι.

Μὰ τὸ περίλυτο ὅρος πού
εἶδε ζωγραφισμένο σὺ πρὸ-
σωπὸ τοῦ μαρκήσιου, τὴν ὁ-
ποιοῦσε ἀμέσως. Αὐτὸς ὁ-
στός διότιαιε νὰ τῆς μιλή-
σῃ, ταραγμένος ἀπὸ τὸ βλέμ-
μα πού τοῦ ἐφύγινεν τὰ φο-
βισμένα αὐτὰ παιδιαστικά μά-
τια.

Γιὰ νὰ τελευτήμῃ μὰ ὅρα
ἀόχλιτερα, ἔπηρε ὅρος ἀτότο-
μο.

«Λοχημα νέα, τῆς εἶπε.
Μὰ δὲν πρόκειται νὰ πῇ
περισσότερα. Ἦ μικροῦλα
κῆθος σ' ἕνα σκαλοτάτι καὶ
κρύβοντες τὸ πρὸσωπὸ τῆς στὴ
μικρὴ μουσελινένια ποδιά τῆς,
ἀρχισε νὰ χύνῃ μαθὺ δάκρυα.
Ὁ Μονσερνί ἀπομακρύνθη
ἀναστενάζοντας καὶ νοιώθον-
τας τὸν οἶκτο του γι' αὐτὴ τὴ
μικροῦλα νὰ μεγαλώνῃ. Δὲν
μύθοσε νὰ κοιμηθῇ ἔκείνη
τὴ νύχτα καὶ κατὰ τίς ὥρες
τῆς αὐτῆς του, τοῦ ἤγυθε ἡ
ἰδέα νὰ παντρευτῇ τὴν μικρὴ
τοῦ φίλη, ἀφροῦ δὲν ὑπῆρχε
ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ τὴ σώσῃ.

Ἐδίσταε ὥστόσο τὴν ἄλλη μέρα, ἀπὸ φόβο μήπως γίνει γελῖος.
Ἀλλὰ, τὴ μεθεομένη, τὴν ἡμέρα πού εἶχε ὁρίσῃ γιὰ τὴν εἰσοδο
τῆς μικροῦλας Σοφίας σὺ μναστήρι, δὲν μύθοσε νὰ κρατήσῃ
πειά, καθὼς τὴν εἶδε περίλυπη, κα' ἀμέσως ἔβριξε καὶ ζήτησε τοῦ χέρι
ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς. Αὐτὴ τὴ φορὰ, ὁ ντὲ Βαλσενάι δὲν χρειάστηκε
παρά αἰλία αὐτοῦ πού ἐπιθυμοῦσε ἦταν νὰ ξεφορτωθῇ τὴν κόρη του καὶ
δέχτηκε πρόθυμα τὴν πρόσαςί τοῦ μαρκήσιου ντὲ Μονσερνί.

Ὁ γάμος τοῖς ἔρνε συντομωτάτα κα' ὁ πατέρας ξαναγύρισε στὴν
ἐπαρχία τοῦς ἀφήνοντας τὴν κόρη του κοντά σὺ συγγί τοῦ.

Ὁ μαρκήσιος ντὲ Μονσερνί ἦταν πολὺ τίμιος ἀνθρωπος καὶ
γι' αὐτὸ τὸν γάμο του δὲν τὸν θεωρεῖσε γιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ μόνον
σάν μιά νιοθέτησι ἐνὸς κοριτοῦ δεκαεσσάρων χρόνων. Πῆγε μάλι-
στα τὸ ὅλο τοῦ πατέρα τόσο σὰ σοβαρά, ὥστε τῆς πρότεινε νὰ
τῆς πᾶρῃ δασκάλους γιὰ νὰ ἐξοικολογήσῃ τίς σπουδῆς τῆς, ἀν ἡ-
θελε. Ἦ γρημάτσας πού ἔκανε ἡ Σοφία, μόλις ἀκούσε αὐτὴ τὴν
πρόσαςί του, τοῦ ἔφερε γέλια. Δὲν ἔπλενε περιπόστερο καὶ τὴν
ἀφῃσε ἐλευθερὰ νὰ παίζῃ μὲ τίς κολλῆς τῆς καὶ νὰ πηδᾷ μὲ τὸ
σχολιάκι τῆς σὺν κῆτὸ τοῦ μεγάρου του.

Ἐς ἄλλου, ἐκτός ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον πού τῆς ἔδειχνε ἀπὸ καθήκον,
ἔταπε σὲ λίγο νὰ ἀσχολεῖται μαζὺ τῆς. Μεγάλῃ προβλήματα ἀπαχο-
λοῦσαν τὸ πνεῦμα του. Σπουδαία γεγονότα ἐπαρουσιάζοντο: Ὁ βασιλεὺς
Λουδοβίκος 16ος ἐπρόκειτο νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ σύνταγμα καὶ νὰ
δώσῃ τίς ἐλευθερίες πού τοῦ ζητοῦσε ὁ λαός.

Ὁ Μονσερνί, ὁ ὁποῖος ἀγαποῦσε τόσο τὸ λαό, ἦταν κατενθουσιασμένος.
Φοβόταν μόνον μήπως δὲν ζήσει αἰσθητικὰ χρόνια γιὰ νὰ δῇ ἰδιωτὴ τῆς
ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἀδελφότητος, πραγματωτοῦμενο.

Ἐτοί ὁμοῦ δὲν ἐλποῦσε καὶ πολὺ μὰ μεταβολὴ πού γινόταν
ἀπὸ μέρα σὲ μέρα στὴν μικρὴ συγγί του. Ἦ Σοφία δὲν ἔπαυε πειά,
δὲν πηδοῦσε μὲ τὸ σχολιάκι. Κλωμῇ, μελαγχολικῇ, σιωπηλῇ, πλανύ-
ταν ἀπ' τὸ πρῶτὸ ὡς τὸ βράδυ μὲς σὺ μὲγαρό καὶ τὸν κῆτὸ καὶ
φαινόταν πάντα σάν νὰ φάνῃ νὰ βρῇ κατὶ, χωρὶς νὰ ξέρῃ τί μὲ τὸ
βλέμμα ἀπλάνες, μὲ τὰ χεῖρῃ κλειστά.

Αὐὸ τρεῖς φορὲς πού τοῦ ζήτησε ὁ Μονσερνί τὴν πρόσαςί, τὴ ρώτησε
τί ἔχει. Μὰ ἔκείνη τοῦ ἀποκρινόταν πάντοτε: «Δὲν ἔχω τίποτε», κα' ἡ-
μέσως, ἔβραζε τὰ κλάματα. Ὁ μαρκήσιος τὸ νόμισε ὅλ' αὐτὰ γιὰ κα-
ρίτσια καὶ οὐτε τῆς ἔδωσε πειά παρηγορῇ.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἡμέρας πού ὁ βασιλεὺς θὰ συγκυλοῦσε τοὺς
ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους, γιὰ νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸ σύνταγμα καὶ νὰ
δώσῃ ἐλευθερίας σὺ λαό, ὁ Μονσερνί, πανηγυρίζοντας τὸ ἱστορικὸ
αὐτὸ γεγονός, ἔδωσε ἕνα μεγάλο σσιπὲ σὺ μὲγαρό του. Ὅλοι οἱ κατε-
σμένοι του εἶχαν πειά συγκεντρωθῇ ὅταν ἔξαφνα ὁ Μονσερνί ἀνελή-
φθη διὰ τὴν γυναικίαν του, πού τὴν εἶχε ἔχει μὲ τίς πολιτικὲς του
ὀνειροπολήσεις δὲν βρισκόταν σὺ σῶλον.

Ἦ τοῦ θέτοντας πὺς εἶχε καθιστοῦσθαι στὴν τουαλέτα τῆς. Ἐπειὰ
ἔκει νὰ τὴ ζητήσῃ. Μὰ ἡ μαρκηστὴ δὲν βρισκόταν στὴν τουαλέτα
τῆς, οὐδε σὲ ἄλλο μέρος τοῦ μεγάρου. Πουθενά δὲν τὴν ἔβρισκαν!

Τέλος, ὁ ἀρχιεπιστῆς τοῦ μεγάρου παρουσιάστηκε ταραγμένος
καὶ ζήτησε ἀπ' τὸν κύριό του τὴν ἀδεια νὰ τοῦ μιλήτῃ ἰδιωτικῶς.
Ἐτοί ὁ μαρκήσιος πληροφορήθηκε τὴ φυγὴ τῆς συγγί του: Ἐχε
φύγει πρὶν ἀπὸ δυὸ ὥρες μετὰ, παίρνοντας μαζὺ τῆς μιάκατελλέμα,
μὲτα στὴν ὁποία εἶχε κλείσει, ἐκτός ἀπὸ τὸ πὺ ὁμοῦ δαντελῆνιο κα-
πελάκι τῆς καὶ δυὸ ἔξῃ ερωμένα Ὀλλανδικὰ καρναρίνα πού τὰ ἔφερε.

Αὐτὴ ἡ καταστροφὴ ἄφη-
σε τὸν Μονσερνί ἀπῆθ φαι-
νομενικῶς. Ξαναγύρισε στοὺς
προκαλεσμένους του καὶ τοὺς
ἀνῆγγελε ἀπῆθ, διὰ ἡ μα-
ρκηστὴ συγγί τοῦ, ἐπειὰ ἡ
ἀδιαθέτῃσε ἔναφνα, δὲν θὰ
ἐμφανίζονταν σὺ ὁ σσιπὲ. Ἀδῖ-
ἀφορὰ ἀν ἔκείνη, ἔμειναν ὅ-
τις πὺ ὁφείλοτο πραγμα-
τικά ἡ ἀπουσία αὐτῆς.

Ὁ Μονσερνί δὲν ἔκανε
καμιά προσπάθεια γιὰ νὰ
ἐναφῇ τὴν μι' ρουλα φυνάδα.
Ἦταν βέβαιος διὰ ἡ ἱστορία
τῆς φυγῆς τῆς σχετιζόταν
μὲ κάποιο ἐιδῶλο. Μὰ δὲν
καταδέχτηκε νὰ ἐκτενήσῃ.

Τὸ χῆτιμα ὥστόσο ἦταν
σῆλο. Ἀν καὶ ἡ Σοφία δὲν
κατεῖχε ποτὲ μεγάλη θέσι
στὴν καρδιά του, τὸς ἀχο-
ρῖστια ἔκ μέρους, ἕως τόσο
νεαροῦ πλάματος, τοῦ εἶχε
κάνει ὀδυνηρὴ ἐντύπωση. Αὐτὸ
ἦταν τὸ μεγαλύτερο ἀπ' τὰ
παθήματα, τὰ ὁποία εἶχε
προκαλέσει ὡς τότε ἡ μεγα-
λοφυρία του.

— Ἀν αὐτὸ δὲν μὲ θερά-

Ἐκείνη τοῦ ἀρπάζε τὸ χέρι καὶ τὸ φίλεσε.

πύσει μία γιά πάντα απ' τούς Ιπποτισμούς μου θά πη πός είμαι αδιόρθωτος.—Έλεγε μέσα του κάθε φορά πού ή άνάμνησις της μικρής Σοφίας του ξαναρχόταν στό μυαλό. ***

Τέσσερα χρόνια πέρασαν.

Ο Μονσερνί, άφού παρακολούθησε στην άρχή με βοθειά άγωνία τις άπροσδόκητες και τρομερές περιπέτειες αυτής της έπαναστάσεως πού τόσο τον είχε ένθουσιάζει, είχε κυριευθή κατόπιν από άηδία και ζούσε άπομονωμένος στό μεγάλο του με τά βιβλία του. Η πίστις του στην εύτυχία της άνθρώποτης πού τον ένθουσίαζε απ' την νεότητά του, είχε καταρρεύσει. Οί άνθρώποι ήσαν πολύ κακοί γιά νά γίνουν εύτυχισμένοι.

Αν δέν τον είχαν συλλαβεί ως τότε, όπως συνέβη με τόσους άλλους ευγενείς, αυτό τό χρωστούσε στό θάνατος του : ο κίνδυνος παραμερίζει από αυτούς πού δέν ζητάνε νά τον άποφύγουν.

Μιά μέρα όμως, καθώς έκανε τόν περιπάτου του συνάντησε στό δρόμο του τό κάρο πού μετέφερε στό Ιωύ-ωια την άδελφή του βασιλέως πριγκίπισσα Έλισαβέτ και είκοσιτρείς άλλους καταδίκους, απ' τούς όποιους οί δώδεκα ήσαν γυναίκες. Ο μαρκήσιος στάθηκε άμεσως, χατέτησε κ' έβρινε άσκεπής ως ότου ή συνοδεία πέρασε.

Ένας πρξάκτωρ της άσφαλείας βρισκόταν τυχαίως κοντά του. Τόν είδε και τόν κατήγγειλε δέν είχε δειξεί συμπαθεία στους έχθρούς του λαού.

Ο μαρκήσιος συνελήφθη και τό ίδιο βράδυ φυλακίστηκε στό Λουξεμβούργο.

Ήταν φιλόσοφος κυριολεκτικώς και δέν συνηήθηκε πού από την περιπέτεια του αυτή, μά τό άλλο πρωί, κατεβαίνοντας στην αλλη της φυλακής, ξαφνίστηκε βλέποντας πόσο συμμεριζόντουσαν τ : στωικισμό του και οί άλλοι άνθρώποι του της άτυχίας.

Άνδρες και γυναίκες κουβέντιαζαν με κέφι. Όμολοι σχηματίζόντουσαν μέσ στη μεγάλη αλλη. Γελούσαν, διηγόντουσαν εύθυμες ιστορίες, έπαιζαν. Έδώ κ' έκει πλανόντουσαν ξεγιάγια έρωτευμένοι.

«— Πώς ίπτότα, μπορείτε ν' άμφιβάλλετε άκόμα γιά την καρδιά μου ;»

Αυτά τά λόγια έφτασαν έξωφρα στ' αυτιά του Μονσερνί και τόν έκαναν ν' άνακηρύξη. Κύτταζε της νέα γυναίκα πού τά είχε πη σ' έναν ώραίο νέο ό όποιος την κρατούσε απ' τό μπράτσο και λίγο έλειπε νά βγάλη μια φωνή καταπληξέως.

Είχε άναγνωρίσει τη φυγάδα σύζυγο του Σοφία, μά μία Σοφία μεγαλωμένη, πιά ώραία πού έλάμπε από νεύατα και χάρη.

Κι' αυτή τόν άναγνώρισε άμέσως κ' ή ταραχή της ήταν τόση, ώστε παράτησε τό μπράτσο του φίλου της και ξαναγύρισε στη φυλακή.

Αυό μέρες πέρασαν χωρίς ή Σοφία νά εμφανιστή καθόλου στην αλλη της φυλακής. Έλεγε πός ήταν άρρωστη κ' έβρινε στην κάμαρή της.

Στό διάστημα αυτό, ο Μονσερνί έμαθε απ' τούς φύλακες ότι ή γυναίκα του είχε συλληφθή μαζί με τόν ίπότη ντε Ραϊνάλ—αυτό, ήταν τό όνομα του νέου πού είχε δη κοντά της—μέ την κατηγορία ότι είχαν άποπειραθή νά δραπετεύσουν από την έπαναστατημένη Γαλλία.

Όταν ή Σοφία ξανακατέβηκε στην αλλη, ο πρώτος πού συνάντησε μπροστά της ήταν ο μαρκήσιος ντε Μονσερνί. Τόν πλησίασε σαν νά-

Η ταραχή της ήταν τόσο ώστε παράτησε τό μπράτσο του φίλου της

θέλε νά του μιλήσει, μά τάχασε τόσο όταν βρέθηκε κοντά του ώστε έκείνος τη λυπήθηκε και της είπε :

— Μή φοβάστε, κυρία...

— Θα είσατε πολύ θυμωμένος μαζί μου, του είπε, τότε έκείνη. Σέρω πός δέν έκανα καλά νά φύγω χωρίς νά σάς ειδοποιήσω. Μά δέν φταίω έγώ.

Έπληττα τόσο μόνη μου στό μεγάλο σας. Τότε ο Μονσερνί της είπε με κάποια εϊρωνεία :

— Έδώ όμως δέν θά πλήττετε, γιατί έχετε μαζύ σας κ' έναν ώραίο νέο πού τόν αγαπάτε, τόν άνθρώπο πού αγαπάτε.

Έκείνη κοκκίνησε λίγο και έπειτα του άποκρίθηκε :

— Εϊν' αλήθεια πός ο ίπότης είχε από καιρό έρωτευμένος μαζί μου κι' όμολογώ ότι κ' έγώ άναποκρίνομαι στό αίσθημά του. Μά πριν μās φυλακίσουν, δέν του έδειχνα τίποτε από φόβο μήπως παρασυρθώ έξω απ' τά όρια της άρετής.

Και του διηγήθηκε πός έπειδή έκείνη άρρώσθηκε στην άρχή της τρομοκρατίας, ο ίπότης προτίμησε νά μείνη κοντά της και δέν θέλησε νάκούλουθή την οικογένειά του πού πρόφτασε κ' έφυγε στό έξωτερικό. Έπειτα, όταν άνέωρε, άποφασισαν νά φύγουν μαζί. Μά τά διαβήματά τους γιά νά προηθευθούν διαβατήρια φάνηκαν έτοπτα και συνελήφθησαν κ' οί δύο την παραμονή της άναχωρήσεώς τους.

Ο Μονσερνί, καθώς άκουγε, αυτή τη συζήτηση, έρχριζε κάθε τόσο κρυφές ματιές στον ίπότη της ό όποιος στεκόταν πιά πέρα, και είχε τά μάτια του προσηλωμένα στη Σοφία. Ο μαρκήσιος, χωρίς νά θέλη, πειράστηκε ν' αυτό. Κ' έπειδή, από έκείνη την ήμέρα συνήθισε νά συναντήν ταχικά τη Σοφία στην αλλη της φυλακής κ' έπειδή κ' ο ίπότης ήθελε τό ίδιο, καθέννας τους έννοισθε σέ λίγο μια κρυφή οργή έναντίον του άλλου. Τόσο πού ένα καλό πρωί, ο Μονσερνί, καθώς σκεφτόταν τό πρῶμα άντελήφθη πός ζήλευσε και πός ήταν έρωτευμένος με τη μικρή σύζυγό του.

Από την ήμέρα έκείνη, έγινε μελαγχολικός, έπαψε ν' άδιαφορή πρὸς τό θάνατο και μετανοήσε πικρό γιατί δέν είχε προσπάθει νά άλλοτε ν' άνατηθή απ' τη Σοφία.

Ένα πρωί, μία συνταρακτική είδησις έφτασε στη φυλακή : Ο Ροβεσπιέρος κ' οί άλλοι τρομοκράτες θ' άνετρέποντο από σιγμή σέ στιγμή. Άμα γινόταν αυτό, όλοι οί φυλακισμένοι θά έλευθερωνόντουσαν. Όλοι στη φυλακή ήταν γεμάτοι χαρά τότε, όλοι γελούσαν, ή έλπιδα είχε ξαναγεννηθή μέσα τους. Μόνο ή Σοφία φαινόταν μελαγχολική.

— Γιατί δέν χωρίζαστε και σεις, κυρία ; τη ρώτησε ο μαρκήσιος.

— Γιατί κ' αν έλευθερωθώ, του άπάντησε έκείνη, δέν θά μπορούσα νά παντρευτώ τόν ίπότη μου. Και χωρίς αυτόν, δέν έχει κανένα λόγο ή ζωή.

Ο μαρκήσιος μόλις άκουσε τά λόγια αυτά, χλώμιασε. Όποτε δέν ύληχε καμιά έλπιδα νά τόν άγαπήσει λίγο κ' αυτόν.

Πικραμένος άπομακρύνθηκε. Καθώς περνούσε μπρὸς απ' τό θυρωρείο, είδε μέσα τρείς άνδρες, απ' τούς όποιους ο ένας κρατούσε ένα χαρτί στά χέρια του κ' άπήγγελε διάφορα όνόματα. Ήταν άπεσπάλμένοι του έπαναστατικού δικαστηρίου πού έρχόντουσαν νά πάρουν θύματα γιά τη λαμνη.

(Η συνέχεια εις την σελίδα 1969)

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ

(Συνείχεια ἐκ τῆς σελίδος 1940)

τόμο. Αὐτά τὰ θύματα, ἂν ἔπερτε ὁ Ροβεσπιέρους θὰ ἦσαν τὰ τελευταία.

Ὁ Μονσερνὶ πλησίασε κ' ἀφογκράστηκε μ' ἀγωνία. Μὰ οὐτ' ἑνὸς τοῦ, οὐτε τὸνομα τῆς Σοφίας ἄκουσε. Μὰ ἔξαφνα ἀνασκήρτησε. Τὸ τελευταῖο ὄνομα τοῦ καταλόγου τῶν μελλοθανάτων ἦταν τοῦ ἱππότης ντὲ Ραϊνάλ.

Ὁ μαρκήσιος ξαναγύρισε κοντὰ στὴ Σοφία καὶ τὴ βοήκη μόνη τῆς. Νομίζοντας πὺς ἤξερε τὰ νεότερα τῆς εἶπε τρυφερά.

— Τώρα ποῦ ὁ ἱππότης σας θὰ πεθάνῃ, θὰ θελήσετε νὰ ξαναγυρίσετε κοντὰ μου;

Ἐκεῖνη πετόχτηκε ἀπάνω, μὲ τὰ μάτια δισταλμένα, μὲ τὰ χεῖλη λευκά καὶ φωνάζει:

— Δὲν εἶνε ἀλήθεια πὺς θὰ πεθάνῃ; Πές μου θὰ τὸν σκοτώσουν κ' αὐτόν;

Ὁ μαρκήσιος ἔκρυψε τὸ κεφάλι του καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Πρέπει νὰ ἐγκρατηρήσετε. Τὸνομά του εἶνε στὸν κατάλογο τῶν μελλοθανάτων ποῦ ἔφεραν πρὸ ὀλίγου. Δὲν εἶνε σὸ χέρι σας, οὐτε μπορεῖτε νὰ τὸν σώσετε.

— Ξέρω τι θὰ κάνω! φώναξε τότε ἐκείνη. Ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες στὸν κατάλογο τῶν μελλοθανάτων. Θὰ πάω νὰ βοῶ μιά ἀπ' αὐτές καὶ θὰ ριχτῶ σὸ πόδι της; καὶ θὰ τὴν παρακαλέσω νὰ τάρω ἐγὼ τὴ θέσι της σὸ κάρο τοῦ δημίου.

Ὁ Μονσερνὶ ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι τὴ νέα γυναῖκα καὶ τῆς εἶπε:

— Κ' ἐγώ, Σοφία, ἂν πεθάνετε, τι θ' ἀπογίνω; Τὴ κακὸ σοῦ ἔκανα γιὰ νὰ μὲ περιφρονῇς τόσο;

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ μαρκήσιου, τὴν ἔκαναν τὴ Σοφία νὰ τὸν λυπηθῇ. Μιά ἀπέραντη ἀπελπισία τὴν κυρίωνε, σφαιρίστηκε σ' ἕνα πάγκο κ' ἄρχισε νὰ δολοῦζε.

— Ἀν δὲν ἦμουν ἐγώ, ὁ ἱππότης θὰ σωνόταν. Ἐπειδὴ ἦμουν, ἀρρωστητὴ δὲν ἔφυγε ἀπ' τὴ Γαλλία. Θεέ μου! Νὰ εἶμαι ἡ αἰτία τοῦ θανάτου του καὶ νὰ μὴν μπορῶ νὰ τὸν σώσω.

Ὁ Μονσερνὶ δὲν προσπαθοῦσε πιά νὰ τὴν παρηγορήσῃ. Εἶχε βυθιστῇ σὲ σκέψεις καὶ κάθε τόσο ψιθύριζε: «Ἀν τὸν ἐσωζα ἐγώ...

Ἐκεῖνη τὸν ἄκουσε καὶ ἀρπάζοντας τὸν τὰ χεῖρα, τοῦ φώναξε:

— Σώστε τον! Σώστε τον! Θὰ κάνω ὅτι θέλετε. Θαρσῶ νὰ ζήσω μαζί σας! Δὲν θὰ τὸν ξαναῖδῶ ποτέ! Θὰ τὸν ξεχάσω... Μὰ σώστε τον...

Ἐνα κουνδοῦνι χτύπησε. Ἐπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ κατὰδικοὶ γιὰ νὰ παραλάβουν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου τοὺς μελλοθανάτους.

Ὅταν αὐτοὶ ποῦ διάβαζε τὸν κατάλογο, ἔφτασε σὲ τὸνομα τοῦ ἱππότη ντὲ Ραϊνάλ, ὁ μαρκήσιος ντὲ Μονσερνὶ ποῦ στεκοῦσαν πλῆθ' στὸν ἱππότη, τὸν παρημέρισε ἀπὸτομα καὶ παρουσιάστηκε ἐκεῖνος ἀντὶ αὐτοῦ.

— Κάποιο λάθος εἶνε δῶ! Εἶπε αὐτοὺς ποῦ διάβαζε τὸν κατάλογο. Ἐδῶ γράφει πὺς ὁ κατὰδικος εἶνε εἰκοσιεπτάσας χρόνων, ἐνὸς αὐτοὺς φαίνεται τοῦλάχιστον γιὰ πενήντα ἔτη. Μὰ δὲν πειράζει. Δὲν ἔχουμε καμφο γιὰ γάμο.

Σὲ λίγο τὸ κάρο ὡδηγοῦσε τοὺς τελευταίους αὐτοὺς κατὰδικους στὴ λαμπτήρο. Τὴν ἰδια στιγμή ἡ τρομοκρατία κατέρρεε, κ' ὁ Ροβεσπιέρους σκοτεινόταν. Ὁ λαὸς ἄνοιγε τὶς φυλακὲς κ' ἀπελευθέρωνε τοὺς κατὰδικους. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς σώσῃ, κ' αὐτοὺς γιὰ τὸ κάρο εἶχε φτάσει στὴ λαμπτήρο πρὶν ἀκόμα ἐπικρατήσῃ ὀριστικὰ ἡ λαϊκὴ ἐξέγερσις.

— Αὐτὴ τὴ φορὰ, ἔλεγε ὁ μαρκήσιος ντὲ Μονσερνὶ, καθὼς προχωροῦσε πρὸς τὸ δημό, εἶμαι οἰγύνους πὺς δὲν θὰ μετανοήσω γιὰ τὴ μεγαλοφυΐα μου.

Ἐπειτ' ἀπὸ λίγες στιγμὲς, τὸ κεφάλι του ἔπερτε σὸ καλὰθὶ τοῦ δημίου.

JEAN POUJOULAT

Η ΤΡΥΦΕΡΗ ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

(Συνείχεια ἐκ τῆς σελίδος 1955)

τὰ ἐπόμενα Χριστούγεννα ὁ Μόζαρτ ξαναγύρισε σὸ Μόναχο ὅπου ἔμεινε ἡ οἰκογένεια Βέιμπερ...

Ἡ χαρὰ του, ἦταν ἀπερίγραπτη, γιὰ τὴν φαντασία τὸν πὺς ἡ πολυγαμμένη του θὰ τὸν περίμενε. Κ' ἔτρεξε σὸ ὅτιτι τῆς...

Ὅλη ἡ οἰκογένεια ἦταν συγκεντρωμένη σὸ σαλόνι... ἤξερε τὴν ἀφιξὶ τῆς ἐνὸς τὸν περίμενε. Ὅλοι μαζί τὸν ἔκαναν ἕνα σὺν ἑρωτησεις γιὰ τὸ ταξίδι του... Τὸν ἔχαν ἑλπίσει τόσο ὥστε καθὼς προσπαθοῦσε ν' ἀπαντήσῃ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις, ἐμποδιζόταν νὰ θανατῶν αὐτὴν ποῦ ἀγατοῦσε...

Ἡ μικροῦλα Κονστάνς τὸν κύτταζε μὲ θαυμασμό... Μὰ ἡ πολυγαμμένη του Ἀλοΐσια γιὰ τὰ τὸν ἔβλεπε τόσο ἀσυγκίνητη!...

Τὴ εἶχε συμπεῖ; Ἡ Ἀλοΐσια, φαινόταν ἀφηρημένη κ' εἶχε στὰ χεῖλη τῆς ἕνα χαμόγελο περιφρόνησὸς ποῦ τοῦ πάγωνε τὴν καρδιά. Δὲν μιλοῦσε καθόλου. Δὲν εἶχε τίποτε: νὰ τοῦ πῇ... Εἶχε πάψει πιά νὰ τὸν ἀγαπᾷ.

Ὁ Μόζαρτ τοῦ κατάλαβε ἀμέσως αὐτό... Σφίγγοντας τὴν καρδιά του, πλησίασε σὸ πιάνο καὶ, γελώντας, ἄρχισε νὰ παίζει καὶ νὰ τραγουδαί:

Ἀθήνω χωρίς παράπονο

Τὴν κόρη ποῦ μὲ περιφρόνησε

Κατόπιν βρῆκε μιά προφασὶ καὶ ἀπευθύνθ' ἀπὸ τὸ σπῆτι τὰν

Ο ΤΡΟΜΕΡΟΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΗΣ ΜΑΝΤΡΕΝ

(Συνείχεια ἐκ τῆς σελίδος 1964)

πειτα γιὰ νὰ τοὺς ἐξευτελίσῃ τοὺς διέταξε νὰ φορτωθοῦν ὅλον τὸν καπνὸν ποῦ βρῆκαν σὸ καπνεργαστήριο καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν σὴν ὑποζύγια σὸ λημέρι του.

Ἐκεῖ τοὺς πληρώσε γιὰ τὸν κόπο τοὺς καὶ τοὺς ἔδωξε.

Τὸ ἴδιο ἀκριβὲς ἔκανε καὶ τὶς ἐπόμενες νύχτες σ' ἄλλα χωριά τῆς περιφερείας του.

Ἐταί μέσα σ' ἕνα μῆνα, εἶχε γυμνάσει ὅλες τὶς ἀποθήκες τοῦ Δημοσίου τῆς περιοχῆς τοῦ Δελφινάτου.

Κατόπιν ἄρχισε νὰ πουλᾷ ἐλεύθερα ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ποῦ ἔφταναν πραγματικῶς ἀνάρπαστα, γιὰ τὴν εἶνε σὲ τιμὲς πολὺ φθηνές.

Ἀστές, χωρικές, ὁμορφες κοπέλλες ἔτρεχαν ἀφοβὰ νὰ φωνίσουν. Ἀπ' τὸ «λεβέντι Μαντρέν» ὅπως τὸν ἔλεγαν. Αὐτοὺς τὶς ὑποδεχόταν μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη. Καὶ οἱ ἀπάλληλοι τῶν φάρον παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακριὰ αὐτὸ τὸ ἀλλόκοτο θέαμα, χωρὶς νὰ τολμοῦν νὰ ἐπέμβουν.

Πανηγυρὶ πραγματικῶς γινόταν σὸ κάθε χωριό, ὅταν ἐτρώκετο νὰ πᾶν ἐκεῖ ὁ Μαντρέν, γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ ἐμπορεύματά του.

— Ἐρχεται ὁ Μαντρέν! ἔλεγαν οἱ χωρικοὶ χαρούμενοι μεταξὺ τοὺς κ' ἔτρεχαν νὰ τὸν ὑποδεχτοῦν.

Μὰ μέσα σ' αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες του, ὁ Μαντρέν δὲν εἶχε ξεχάσει καὶ τὴν ἐκδίκησίν του: Ἦθελε νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἐνομοταχῆ Μορέ, ὁ ὅποιος εἶχε καταδώσει τὸν ἀδελφὸν τοῦ ὡς κибδολοποιό.

Ἐνα δειλινὸ ὁ Μορέ ἔκανε τὸν περίπατό του, ὅταν ἔξαφνα εἶδε νὰ ξεπροβάλλῃ μπροστά του ὁ Μαντρέν. Ὁ λήσταρχος ἦταν ὁλομόναχος καὶ κρατοῦσε τὸ πιστόλι του ὡρημένο.

Ὁ δυστυχὴς ἐνομοταχῆς, τρέμοντας σὺν ὁρμησὸς ἔπεσε γονατιστός. Ζητοῦσε ὁκτο, σφίγγοντας συγχρόνως στὴν ἀγκυλιά του τὸ παιδί του, ἕνα ἀγοράκι δυὸ χρόνων, ποῦ ἦταν μαζί του.

— Ἐλεος! Ἐλεος! φώναζε.

Μὰ ὁ Μαντρέν τὸν ὤρτασε στὰ μάτια καὶ τοῦ ἀπάντησε:

— Ἐοῦ δὲν λυπήθηκα τὸν ἀδελφὸ μου ποῦ τὸν ἐστελεῖς στὴν κρεμάλα.

— Ἐλεος! Ἐλεος! ἐξακολούθησε ὁ ἐνομοταχῆς ἀπλάνοντας μπροστά του τὸ παιδί του σὴν ζωντανὴ ἀσπίδα.

Ὁ Μαντρέν ὅμως ἦταν ἀδυσώπητος.

— Νὰ τὸ Ἐλεός μου! εἶπε.

Καὶ πυροβόλησε.

Καὶ μὲ τὴν ἰδια σφαῖρα σκότωσε καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ παιδί! Στὸ προσεχὲς θὰ διηγηθῶμε καὶ ἄλλα καταρωθώματα, ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ τρομεροῦ αὐτοῦ ἀρχιληστή.

ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

(Συνείχεια ἐκ τῆς σελίδος 1930)

λευκὸ χέρι τῆς τὰ δυὸ χερὰκια μου.

Καὶ σιγά-σιγά, μέρα μὲ τὴν μέρα, ἔπειτα ὥρα μὲ τὴν ὥρα, μοῦμαθε τὴν ἀλήθεια.

— Ὁ Ζάν κ' ἐγὼ κάναμε τὸν περίπατό μας, μοῦ εἶπε... Ἐξαφνα σ' ἀκούσαμε ποῦ φωνάζε... Ὁ Ζάν ὤρησε... Πνιγνόνουν!... Ἡ Μαρία εἶχε τρέξῃ κίχλας νὰ σὲ βοηθήσῃ... Εἶχε ἐνοικιστῇ κάπως, μὰ κολιμποῦσε καλὰ... Ὁ Ζάν στὴν ἀρχὴ δὲν σκέφτηκε παρὰ μόνον ἐσένα. Βούτησε σ' ἔπιασε καὶ σ' ἐβγάλες ἔξω... Ἦσουν ἀναίσθητος. Δὲν ἀνέπνευσε πιά... Ἐμεῖς κάναμε σὴν τρελλοὶ... Κ' ἔξαφνα τὴ στιγμή ἐκείνη ἀντληφθήκαμε ὅτι ἡ Μαρία εἶχε χαθεῖ μέσα σὸ βάλτο... Ὁ Ζάν βούτηξε ἑμῶς πάλι, ἐνὸς ἐγὼ δεκαπλασίασα τὶς προσπάθειές μου νὰ σὲ σὺννεφέρω... Μὰ ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ ὁ Ζάν οὐτε φαινόταν πονεῖν... Τότε ἄρχισα νὰ φωνάζω μὲ τόση δύναμι, ὥστε ἕνας χωρικός μ' ἄκουσε, κ' ἔτρεξε... Εἰδοποίησε κ' ἄλλους χωρικοὺς κ' ὅλοι μαζί ἄρχισαν νὰ ψάχνουν... Μὰ δὲν βρῆκαν, ἀλλοίμονο, οὐτε τὸ Ζάν, οὐτε τὴ Μαρία ζωντανούς!...

Τοὺς ἐβγάλαν καὶ τοὺς δυὸ μαζί πνιγμένους... Ἡ φουστα τῆς Μαρίας εἶχε μπλέξει μέσ' σὴν νερόχρῳα... Κ' ὅταν ὁ Ζάν ἔφτασε κοντὰ τῆς, ὅχι μόνον δὲν μπόρεσε νὰ τὴν τραβήξῃ ἔξω, ἀλλὰ ἐκίνη τὸν τράβηξε σὸ βυθὸ καθὼς μαντζωθήκε ἀπάνω του... Ὅταν τοὺς ἐβγάλε τὸν πνιγμένους, τὸ πρῶτο πῆλ τῆς Μαρίας ἦταν γεμάτο ἀπὸ τὴ φρίκη τῆς ἀγωνίας... μὰ ὁ Ζάν μου εἶχε ὅλη τὴ γαλήνια ὁμορφιά τοῦ σωτήρος...

— Ἐοῦ, ἀγαπημένε μου μικροῦλη, ἀρρώστησες βαρεὰ!... Πυρετός καὶ παρμηλητὰ σὲ βασάνιζαν ἐπὶ σφανάτα μέρες... Δὲν ἔφυγα ἀπὸ κοντὰ σου, γιὰ δὲν ἤθελες ἄλλον ἀπὸ μένα... Μέσ' σὸν πυρετό σου μοῦ ἔλεγε πολὺ τρυφερά λόγια... Ζητοῦσες ἀδιάκοπα τὸ δαχτυλίδι μου... Ξέρεις, τὸ ἔχασα σὸ ὁμορφὸ αὐτὸ δαχτυλίδι ποῦ τόσο τὸ ἀγαποῦσες... Τὸ ἔχασα καὶ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ ἐνασβρῶ... Ἐψάξα παντοῦ... Ἐψάξα ὅλος ὁ κόσμος, μὰ δὲν κάχουν... Ὅχι! μὴν κλέψῃ μικροῦλη μου... Ἐταί ἔπερτε νὰ γίνῃ... Νὰ τὸ πάθῃ μαζί του ὁ Ζάν, μὲ ὅλη του τὴν ἀγάπη... Ὁ Θεὸς τὸ θέλησε ἔτσι... Εἶνε ὁ κύριος τὸν περνοῦμεν μας κ' ὅλοι πρέπει νὰ ὑποτασσώμεθα σὸ θέλημά του...

J. HANSEL

Βέμπερ. Τὸ ἴδιο βράδυ ἔγραψε σὸν πατέρα του:

— Σήμερα δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ κλαῖω!

Αὐτὸς ἦταν ὁ πρῶτος ἔπος τοῦ Μόζαρτ. Γνώρισε ὅμως καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὶν παντρευτῇ τὴν Κονστάνς, τὴν ἀδελφὴ τῆς Ἀλοΐσιας. Κ' ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἔρωτες τὸν ἔκαναν νὰ πονήσῃ, γιὰ εἶχε μιά εὐαίσθητη, μιά πολὺ εὐαίσθητη καρδιά.